

С. А. Кокін

Гринько Григорій Федорович

ГРИНЬКО Григорій Федорович (18(30). 11. 1890, с. Штепівка Харків. губ., нині Лебедин. р-ну Сум. обл. – 15. 03. 1938, Москва) – державний і громадський діяч. Навч. у Моск. та Харків. університетах (1909–13), виключений з них за участь у рев. соціаліст. русі і відданий у солдати. Під час 1-ї світової війни – у складі діючої рос. армії. Восени 1917 повернувся в Україну, став чл. лівої течії УПСР, яка у серпні 1919 остаточно оформилася в Укр. КП (боротьбисти). Очолював Закордонне бюро боротьбистів у Москві, представляв їх у складі ВУЦВК, РНК УСРР та ЦВК РСФРР і СРСР (1919–20). Один з ініціаторів створення спіл. з більшовиками Всеукр. рев. комітету (грудень 1919) та рішення Укр. КП щодо об'єднання з більшовиками. Наполягав на тому, що УСРР має зберігати свою екон. автономію. 1920–22 – Нарком освіти України. У своїй діяльності враховував особливості укр. культури. Очолюваний ним Комісаріат був центр. політ. інституцією під час українізації. Провів реформу освіти, яка радикально відрізнялася від рос.: перетворив університети на інститути нар. освіти, створив систему соц. виховання та професій. освіти з вузькою спеціалізацією професій. шкіл, технікумів, інститутів. Реформи діяли 1920–32. У 1923–25 – голова Київ. губвиконкому. На 4–9-у Всеукр. з'їздах обирався чл. ВУЦВК. Член бюджет. комісії ЦВК СРСР (від квітня 1923), наради при ЦВК зі зміцнення рад (від 1924), Ради національностей ЦВК СРСР (від 1925). Був прийнятий до КПУ(б), 1924–27 – чл. її ЦК. 1925–26 – голова Держплану при РНК УСРР, 1926–29 – заступник голови Держплану СРСР, 1929–30 – заступник наркома землеробства СРСР, 1930–37 – Нарком фінансів СРСР. 1934 на 8-му з'їзді ВКП(б) обраний кандидатом у члени її ЦК. Під час єжов. терору 1937 заарешт. у справі т. зв. правотроцькіст. блоку. У березні 1938 на показовому суді засудж. до страти як «фашист. шпигун». Реабіліт. 1959.

Основні праці

Очередные задачи советского строительства в области просвещения. Х., 1920;
Социалистическое просвещение юношества: Тез. по вопросу о ремеслен. ученичестве,
принятые Всерос. съездом профобразования // Вест. проф.-тех. образования. Пермь, 1921.
№ 1; Очерки советской просветительской политики. Х., 1923; Культурное строительство в
СССР, 1917–1927: Док. и мат. Москва, 1989.

Бібліографічний опис:

Гринько Григорій Федорович / С. А. Кокін // Енциклопедія Сучасної України
[Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН
України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим
доступу: <https://esu.com.ua/article-31671>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).